román

Helle Helle

Hafni vypráví

přeložila Helena Březinová

paseka

Hafni vypráví

Vyšlo také v tištěné verzi

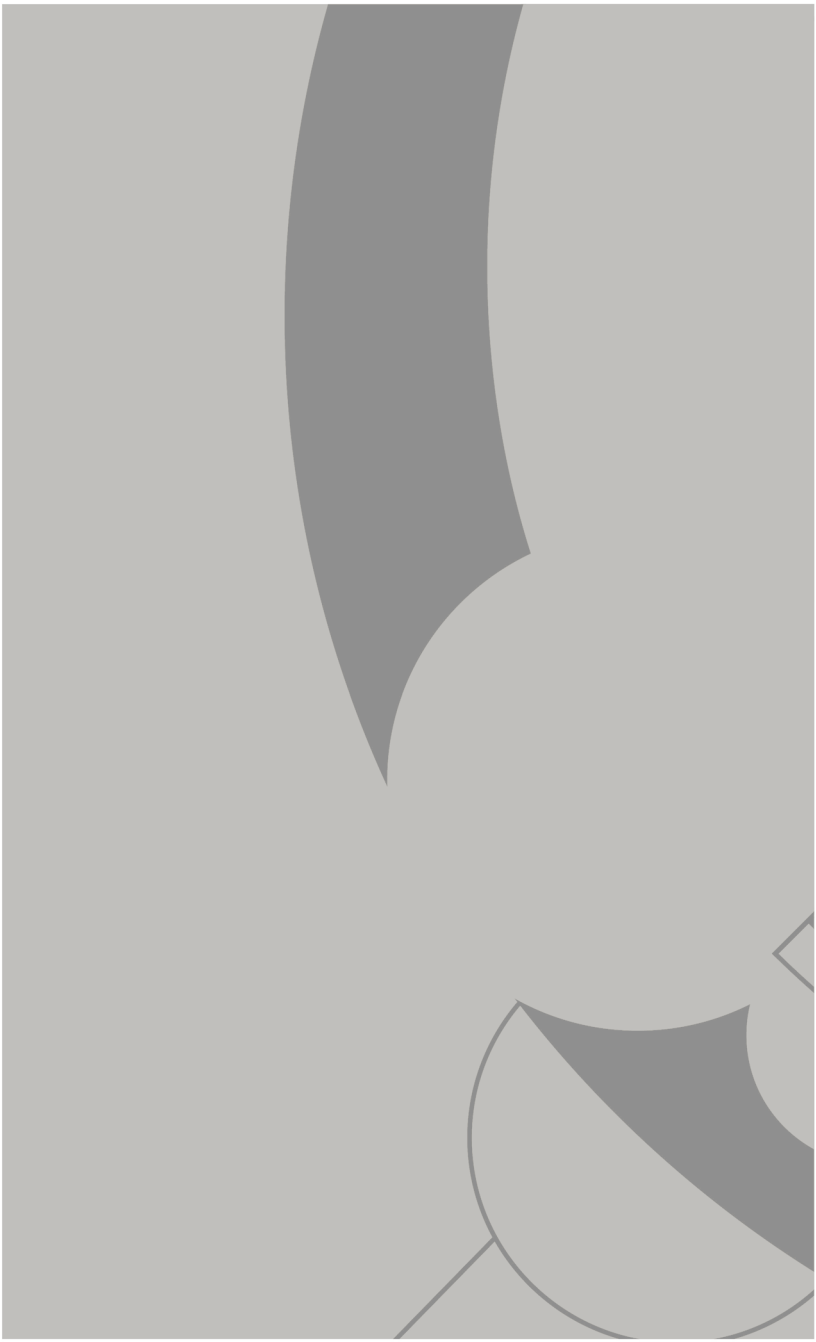

Helle Helle

Hafni vypráví – e-kniha
Copyright © Paseka, 2026

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

Hafni vypráví

Helle Helle

Hafni vypráví

Přeložila Helena Březinová

Vydání této knihy podpořila

Danish Arts Foundation

HAFNI FORTÆLLER
Copyright © Helle Helle: Hafni fortæller, Gutkind, 2023
Czech edition published by arrangement with
Ilustrata Agency and Winje Agency, Norway
Translation © Helena Březinová, 2025
Cover illustration © Mikkel Carl, 2023

ISBN v tištěné verzi 978-80-7637-547-5
ISBN e-knihy 978-80-7637-683-0 (1. zveřejnění, 2026) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-7637-684-7 (1. zveřejnění, 2026) (mobi)
ISBN e-knihy 978-80-7637-685-4 (1. zveřejnění, 2026) (ePDF)

že se rozvádí. Zastavila na odpočívadle u městečka Ringe. Na druhé straně přes silnici je pole a mohyla. Na tu mohylu se pak možná zajde podívat, ale jen jestli pole není moc rozbředlé. Vyrašily buky, jaro je tu v plné kráse, travička už zelená se. Kdy jsme spolu mluvily naposled? říká, to už bude nejmíň třináct let. Těsně před začátkem nového tisíciletí. Tak aspoň v tomhle je jasno.

Na sobě má saténovou bundu, semišové kalhoty a mokasíny. Všechno ze Sønderborgu, šátek s třásněmi jakbysmet. Velká změna oproti jejímu obligátnímu psímu oblečku z flísu. K tomu tenký culík a dost povislá oční víčka. Už jí není devatenáct, nikomu už není devatenáct. Devatenáct už jí není několik desetiletí, vybavuje si pokoje s vlastní kuchyní a koupelnou, rohožky, plastové mísy, vícehranné černé talíře. Regál, polovinu ho odřízla. Knihy nakoupené jako dekorace, v sobotu dopoledne do Irmy pro anglické muffiny. Sledování nějakého pořadu za bambusovou roletou, aby unikla autu, co kontroluje placení televizních poplatků. Na ty muffiny opravdové máslo. Postávala před zrcadlem a pozorovala svoje klíční kosti a hubená stehna, pak se objevilo bříško. Říká: Ty ho určitě nemáš.

Jakýsi dravý pták se střemhlav řítí dolů. Dravců se bojí, jednou se dokonce vrátila z hloubi lesa. Na kšiltovku se dají nakreslit

oči a pak si ji nasadit obráceně, to ví každý. Omlouvá se, že zapomíná a mluví mimo telefon.

Člověk nesmí vsadit hned na první společný domov, říká Hafni, a už vůbec ne, když má špatné dispozice. Vzpomíná, jak ležela celou noc s očima dokořán, když se měla zaplatit kauce. Táhlé ne jí radši mělo vyklouznout i během namlouvání. K němu došlo na chodníku před kinem Imperial. Omylem šli na Vetřelce trojku, všechen ten sliz. Během celého filmu měla na jazyku ano, ale vlastně to spíš bylo no tak jo.

Normálně položí před každou jízdou na kapotu dlaň, pomodlí se krátkou modlitbičku, i když jede jenom dva kilometry. Už asi čtyři týdny na to ale zapomíná. Myslí na jiné věci. Omlouvá se za ty svoje zadrhávané věty, odteďka se bude snažit mluvit jinak.

Ale zpátky k věci, prostě na tuhle svoji cestu, kterou si sama pro sebe nazvala chlebíčkovou cestou a která začínala u ní ve Frederikssundu a vedla přes Roskilde, Ringsted, Korsør, Nyborg, Svendborg, Faaborg, Bøjden-Fynshav až k finálnímu velkému jihojutskému zákuskovému stolu v Gråstenu sestávajícímu z třikrát sedmi dezertů, se chtěla vydat, kam až jí paměť sahá, minimálně od chvíle, co si pořídila auto. Všechno bylo naplánované, obědové restaurace, kde mají na jídelním lístku klasické žitné chlebíčky, i ubytování a po cestě řada pamětihodností. Hagbardova mohyla, vikinský hrad Trelleborg, Broholm, Svanninge Bakker. Dlouhé večery, mapa Dánska a zápisník, pokud tedy zrovna neusnula u Big Brothera. Jasně si vzpomíná na dívky jménem Jill a Pil. Taky rodný dům Hermana Banga v Asserballe.

Říká: Promiň, strašně melu. Vidí nějakou paní, jak jde po silnici s konví, zahne na jednu z předzahrádek a vrací se s prázdnýma rukama. Hafni si vzpomene na svoje rybízy, dá se odejít z domova i s ovocnými keři? Roub z její drobnoplodé jabloně. Sportovní ponožky těsně obepínají lýtka, večer si je vždycky musí stáhnout jako první, zůstávají po nich červené rýhy, kůže z nich přetéká.

Po poli přijíždí traktor. Je tam i spousta racků.

Hafni říká: Já nechci být já.
Chci se od základu změnit.
Nevím, jak se mám od základu změnit.

Z domova odjela v úterý ráno. Cestovní taška stála na jídelním stole všem na odiv, teď, když nikomu nedlužila žádné vysvětlení. Stejně ale na lístek napsala „pryč na dlouho“. U Hagerupu jí už trochu poklesla ramena a na tváři jí postupně narůstal úsměv. Dostavil se sám od sebe, nebyl to pokus povytáhnout stále svěšenější koutky. Zub času, pigmentové skvrny na čele. Kéž by se v pubertě zajímala o krém na opalování a nespálila se hned na každém plácku, co se namanul.

Klouzala po malých silničkách kolem venkovských stavení, statků, požárních nádrží. Zastavila na jakémsi prostranstvíčku a snědla housku. Výlet bez restrikcí. Lepší polovička v tahu. Říká: Přiznávám, že hodněkrát, když nasedl na kolo a vyrazil směrem k říčnímu korytu u Sillebro, jsem si doma v kuchyni u okna přála, ať zmizí v nenávratnu.

Cesta vedla přes Østrup Holme, Nybølle, Ågerup. V Roskilde se dalo zaparkovat v ulici Sankt Ols Gade, hned za hotelem Prindsen. Přezula se z tenisek do lodiček, klapala do hotelu. Recepční jí přidělil, jeho vlastními slovy, pokoj s výhledem na nově zrekonstruované parkoviště, ale ubytovat se prý může až ve dvě. Stála tam a komíhala cestovní taškou a možná kvůli tomu jejímu ustavičnému úsměvu se jí zeptal, co pro ni může udělat. Takhle se tedy dostala do druhého patra a k výhledu na

pěší zónu, dívala se na hemžení kolem vystavených stojanů na oblečení, přesně jak doufala. Skopla boty, nacpala se do okna. Chvíli tam takhle seděla. Připravená na absenci minibaru si přinesla bílé víno a destičku z chladicího boxu. Přinejhorším by se spokojila se skleničkou vlažného. Pytlík čipsů, slané mandle. Pustila si televizi, hlady už šilhala. Jenže do doby, na kdy měla objednaný stůl, zbývalo ještě tři čtvrtě hodiny.

Vyšla z hotelu a vplula do drogerie Matas. Koupila si dvoje zapečené oční stíny a tělový olej s levandulí. Na pokoji si dala dlouhou sprchu, už jen to, že po sobě nemusí sušit podlahu. Pěkně promaštěná si chtěla natáhnout kalhoty, ale nešlo to. Místo toho si vzala zavinovací šaty.

Stejně se na ni na náměstíčku Stændertorvet snesla temnota. Vstoupila do ní, jedna dlaždice jí zmizela pod nohama. Z plic jí něco vysálo vzduch a mezižeberní svaly byly rázem bolavé a stažené. S roztřesenýma rukama se musela posadit na lavičku a polknout, jak už se to mezitím naučila. Na katedrále bimbaly zvony, chodidla se postupně vrátila domů do bot. Vymáčkla ze sebe úsměv a ten jí nakonec na tváři i zůstal. Do Radničního sklípku zbývalo devět minut, tak se šla projít ke katedrále. Ale vstup nebyl zdarma, to by se nevyplatilo.

Hafni nemůže tvrdit, že by ta situace s temnotou pro ni byla neznámá. Dobře ví, jak k ní dochází. Ale těžko se to vysvětluje. Šla k rohu roskildské katedrály a objala ho. Ledové cihly, dokonce i na slunci. Říká: Nesmíš si myslet, že mi přeskočilo. Jakživa jsem se víc netěšila na šnaps a musel to být jedině Linie Aquavit.

Jeden žitný chlebíček si objednala se sleděm v kari omáčce a ten druhý obložený plátky brambor a majonézou. Točené pivo ji v jícnu studilo, málem ho cítila až do břicha. Sleď měl jemnou pachuť, možná za to mohla kurkuma. Podívala se z okna. Potřebovala si udělat pauzu, žitné chlebíčky se nesmí zhltnout. Objednala si ještě jeden akvavit a obrátila ho do sebe. Na zemi jeden škvarek, nebo se říká jedna škvarka? Zakrojila do bramborového chlebíčku. U stolu opodál pozvedl nějaký plešatý muž skleničku a kývl na ni. Ona kývnutí opětovala. Venku křičelo nějaké dítě.

Dortíčky a šálek kávy. Z těch zavinovacích šatů měla radost. Jako dvacetiletá si z jednoho ramene často stahovala halenku. Vlastně i jako třicetiletá a čtyřicetiletá. A vlastně i loni. Ramena jsou ta část těla, co stárne poslední. Ale ona je pořád docela mladá, je jí teprve osmačtyřicet. V poloze prkna vydrží klidně i přes minutu.

Jen si v autě otevře dveře. Vidí, jak žena teď už bez konve chodí před domem v příkopu u silnice. Mají plechovou střechu, na slunci se leskne. Jemné, ochmýřené listí stromů. Při změně ročního období poskočí její vzpomínky vždycky dopředu, říká: Ale to je asi normální. Nové světlo, chlad přes oka svetru. Na medicínu ji přece tenkrát nevzali. Čtyři měsíce strávila průzkumem Rødovre. Tam měla svůj první pokoj, byla v něm vestavěná postel. Před ní tam bydlel jen jeden postarší pán, na pelesti v hlavách postele zanechal mastný otisk. S kamarádkami, co s nimi chodila na střední v Nakskově, pak věčně bloumaly po pěší zóně v Kodani, hlavně na Købmagergade, kupovaly si mandle a náušnice, a jak vznikala nová přátelství, postupně se odcizily.

Vzpomínáš na gymplu na ten můj košík? říká Hafni. Když jsem přešla na jinou školu, tak první, co jsem udělala, bylo, že jsem ho vyhodila. Znáš ten pocit, když se směješ úsměvem někoho jiný-ho, házíš culíkem někoho jinýho. Jednou jsem si přála tvoje ly-žařský podkolenky. Pak jsem třeba začala nosit propínací svetr, pekla roštěnou. Do Forma & Fitness jsem si nosila vejce, kafe a máslo kupovala v akci. Za půl dne člověk zestárne o deset let, odpusť mi tu otřepanou frázi. I výraz otřepaná fráze. Zavedla jsem do jídelníčku sulc. Na teakové komodě gerbera. Bylo nám teprve čtyřiadvacet, brambory na loupačku vařené bez vody.

Zpátky na hotelu upadla do hlubokého spánku a probudila se se čtecími brýlemi na nose. Vleže plánovala, že si koupí chleba a nějaký zajímavý rokfór, ale obchod se sýry měl zavřeno. A tak si v 7-Eleven koupila párek v listovém těstě. Ale na pokoji ji ten párek dusil. Místo toho otevřela bílé víno a vzala si pár slaných mandlí. Vzpomněla si na jednu situaci s bývalým šéfem. O polední pauze si potajmu kopírovala celou kuchařku, šéf si to šinul kolem a zahuhlal: Hm, hm. Ležela v hotelové posteli, a aby zaplašila trapno, mocně vrtěla hlavou, skoro se jí to povedlo. Pomohla i další sklenička vína. V televizi běžel pořad o nakupování starožitností, jednu dobu ho dost sledovala, a tak to vypnula.

To ustavičné trapno ji pronásleduje. Nebo je to možná stud. Pokouší se ho odehnat vrtěním hlavou a překotným blbá-blbá. Ale neustále jí naskakují nesčetné další epizody, vůbec o nich nedokáže mluvit, je to naprosto nesnesitelné. Tak třeba jednou měla kolegu, fotografa v inzertním týdeníku, jmenoval se Benny. Z pracáku ji tam poslali dělat recepční a hodně se s ním nasmála. Potajmu se chechtali překlepům, třeba oznámení, kde se psalo: „Ztratila jsem svého malovaného manžela." Hafni říká: Zas taková sranda to nebyla. Benny mě pozval na narozeninovou recepci, konala se v kulturním domě, a asi právě kvůli tomu

společnému humoru mu dala výtisk nejnovějšího inzertního týdeníku. Strčila ho do pytlíku, který vložila do krabice a tu pak ještě do jedné. Pak ji zabalila do hedvábného papíru a převázala stužkou. Krabici položila na stůl určený na dary a vzala si skleničku cavy. Za rozbřesku se probudila v panice.

Stud na ni útočí na procházkách, v noci, na gauči, u zubaře. Nepomáhá nic. Všechny dobré rady si vyprošuje.

Ráno jí slunce svítilo přímo na hlavu. Otevřela okno a zašeptala: Jsi tam, Roskilde? Po ulici šel nějaký pán s plátěnou nákupní taškou. Když chodí nakupovat ona, na seznamu stojí zboží v pořadí, v kterém ho v Nettu mají rozmístěné. Špičaté zelí, žitný chleba, nízkotučné mléko, mouka, kuchyňské utěrky. Ritter Sport kvůli hořké zkušenosti. Ale v jejím případě to odteďka budou lékořicové bonbóny, toaletní papír, kafe, rajčata.

Umyla se a oblékla, nalíčila se a učesala. Přezula se z lodiček do tenisek a zase zpátky. V pokoji neskutečný nepořádek a ona vyrazila na snídani.

Nabízela zboží po telefonu, dělala prodavačku, asistentku v mateřince, byla dlouhodobě nezaměstnaná plus leccos dalšího. Dokonce studovala dánštinu. V dávných dobách si z vlastní kapsy financovala čtvrtinovou kosmetologickou nástavbu v Kodani. S výhledem na Rosenørs Allé dělala masky založené na kyslíku, tonula v růžovce a ve svrchních lacích. Bílé dřeváky. Domů se vlekla kolem jezer, vlekla se v chmelovém odéru. Pak nasládlý zápach na Enghave jakoby z cukrové řepy. Bydlení v maličkých prostorách, všechny možné tašky pohozené na postelích. Věčné čekání u telefonů, které nebyly její, v zádveří u škvír na dopisy. Její dlouhé vlasy na kostkované podlaze u holičky, pak ztuhlý výraz v zrcadle. Řekla: Hezký. Rumová koule potajmu za plotem. Nic z toho si nepřeje zpátky, a stejně ano, a stejně ne.

Zrovna se zakousla do housky, když vtom si všimla toho plešatého pána z Radničního sklípku. Taky si jí všiml a na pozdrav zvedl hrnek. Hafni říká: Určitě tušíš, co se stalo pak. Po chvíli se opravdu zvedl a šel k jejímu stolu. Řekl: To jsou věci. Hafni si setřela mák z horního rtu a řekla: To teda. On řekl: Já už musím, tak se mějte. Přikývla, on taky, načež zakopl o cíp koberce a ona si rychle musela schovat pusu za ubrousek. Ale vyklouzlo jí zahýknutí a podle ní to určitě slyšel. Zjevně se ho to dotklo, koberec zpátky na místo skopl.

Když se šla z hotelu odhlásit, stál v recepci. Pospíchala zpátky nahoru, zavřela se do pokoje a něco dlouho hledala ve skříni a pod postelí, jako by si tam něco zapomněla. Pak se vzchopila a šla dolů, zaplaťpámbů už byl pryč.

Plán zněl jasně: navštívit v Roskilde Vikinské muzeum. Zvenčí. Proto sjela z kruhového objezdu na Strandengen a zaparkovala tam. Hleděla přes moře. Samozřejmě to nebylo moře, jak ho známe my dvě, s opravdovými vlnami a vichrem. U fjordu v Roskilde se ti vlas nepohne ani o milimetr, i když máš čerstvě umytou hlavu. Jednou na pláži u Severního moře hyperventilovala tak, že jí z toho mravenčilo v prstech. Musela se schovat za protiletecký bunkr a dýchat do igelitového pytlíku, v kterém si nesli svačinu. Nefungovalo to, pytlík asi netěsnil. Každý den myslela na to, co chce, a přitom nemůže. Hodiny tikaly, ale hodiny nikde doma viset neměla.

Mimochodem, dobře si uvědomuje, že nevolá v nejvhodnější dobu. Říká: Určitě máš takhle v neděli odpoledne jiný věci na práci. Někde kejhají husy nebo možná labutě. U nich doma v přístavu viděla černou labuť, chodí tam často ve staré bundě od ONLY. Den před odjezdem ji odnesla do sekáče, ale rozmyslela si to a za hodinu se pro ni vrátila. Řekla, že patří sestře a že sestra kvůli tomu brečela.

Za mohylou jezdí traktor sem a tam. Orají teď všude. To se v dubnu dělá? Teď to každopádně dělají.

Když po okruhu odjížděla z Roskilde směr Ringsted a cestou chtěla zastavit u Muzea tramvají, spatřila na jedné autobusové zastávce na protější straně silnice toho plešatého pána. Nedokázala na něj nezírat, on ji zjevně zahlédl taky, protože zamával oběma rukama, ať zastaví. Zpola zaparkovala na cyklistické stezce, on přecházel směrem k ní, ona zatím stahovala okénko. Hafni říká: Teď přijde jeho replika. Pořád se učím říkat si o pomoc, řekl a ta věta v ní vyvolala obrovskou malátnost. Zahlédla na okamžik sebe samu v předním skle zaroseném jak pokličkа od špaget.

Cestuje za manželkou do hospicu Tři koruny a ujel mu autobus. Rád by se zeptal, jestli by ho tam Hafni náhodou neodvezla, není to daleko. U vědomí svého nedávného zahýknutí přikývla. Nasedl a jí se povedla bezchybná otočka do protisměru. Přitom okružní silnice kolem Roskilde není zrovna široká, to jen na okraj.

Cestou vyprávěl, že manželce už moc času nezbývá, ale že dělá maximum, aby ho rozveselila. Na pokoji prostírá stolek a podává kávu a vzala ho s sebou do jakési místnosti, kde nutně musel vyzkoušet masážní křeslo. Na pokoji jí hrála harfenice, drželi se za ruku a poslouchali. Mluvil tlumeně, Hafni se musela namáhat, aby ho slyšela. Jmenoval se Tage. To jméno ji udivilo, přišlo jí, že

se tak jmenují spíš starší ročníky. Zeptal se, jestli v Roskilde byla na dovolené, a ona odpověděla, že tam strávila jen jednu noc v hotelu Prindsen. Mlčel, a možná proto pokračovala: Jedu dál do Ringstedu a pak přes Fyn do Gråstenu a dál na Als. Narovnal se na sedadle a řekl: Na Als? Vy jste obchodní cestující? Ona mimoděk přikývla. Naštěstí se nezeptal, s čím obchoduje. Ale po nějaké době řekl: Jestli jedete na Als, mohla byste mi udělat velikou laskavost. Obnášelo by to jediné, že malou chvilku počkáte v autě. A ona přikývla podruhé.

U hospicu bylo naprosté ticho. Čekala čtvrt hodiny plus další čtvrthodinu. Několikrát ji napadlo, že odjede, ale nedokázala se k tomu přinutit. Na parkoviště vplul taxík, vystoupily z něj dvě dívky. Byly bledé a tmavovlasé. Očividně to tam znaly a svižným krokem šly ke vchodovým dveřím, mezi sebou nesly velkou tašku z Ikey. Něco z toho výjevu Hafni přimělo, aby se za pár minut taky vydala ke vchodu. V recepci zahlédla nějakého mladíka, a když si jí všiml, přimávl si ji k sobě. Řekla: Promiňte, že ruším, jde o jistého Tageho. Ten mladík ji nepochopil a ona se dala do vysvětlování. Řekl*: I get it*. Jenže nevěděl jistě, kde se Tage vyskytuje, a tak to tam spolu museli obejít.

Vešli do veliké místnosti, na stolech tam stály mísy s ovocem, zákusky, kávovar, květiny. Klidná hudba z reproduktoru. U okna seděl za stolem Tage s nějakou paní, musela to být jeho manželka. Před sebou měla iPad, display posouvala hodně rychle. Tage vzhlédl, zaznamenal Hafni a řekl: Propána. Jeho žena se usmála, řekla: Teda, Tage. Tage se zvedl a jeho žena řekla: Prohlížíme si značkový oblečení. Na jednom talířku měli dva vanilkové šneky.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázku z knihy ***Hafni vypráví*** **.**
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.